

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdlila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyně: Ch. S.**, zastoupena Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou, se sídlem nám. I. P. Pavlova 3, Praha 2, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 36 Az 28/2005 - 23 ze dne 27. 9. 2005,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 36 Az 28/2005 - 23 ze dne 27. 9. 2005, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 619/LE - 01 - 07 - 2004 ze dne 3. 2. 2005. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl tak, že se stěžovatelce azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje, a že se na ni nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a tvrdí, že soud nesprávně posoudil právní otázku v předcházejícím řízení. Stěžovatelka se domnívá, že se soud dostatečně nezabýval tím, zda žalovaný ve správním řízení postupoval v souladu s právními předpisy a vycházel při svém rozhodování ze spolehlivě zjištěného stavu věci

(odkazuje přitom na ustanovení § 3 odst. 4 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu, který byl účinný v době rozhodování žalovaného). Žalovaný podle stěžovatelky totiž dostatečně nezkoumal, zda jsou v jejím případě splněny podmínky podle § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka vytýká krajskému soudu, že se nezabýval otázkou, zda správní uvážení při aplikaci normy obsažené v § 14 zákona o azylu nevybočilo ze zákonných mezí, či zda je žalovaný naopak nevyložil příliš úzce. Soud pouze přejímá závěry žalovaného o možnosti aplikace ustanovení § 14 zákona. Z toho stěžovatelka dovozuje, že je napadený rozsudek rovněž nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Závěrem stěžovatelka konstatuje, že jsou podle jejího názoru splněny podmínky pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, a to proto, že ekonomické a rodinné problémy v zemi původu byly pro ni natolik tíživé, že musela nějakou dobu i žebrať. Konečně také navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že kasační stížnost stěžovatelky považuje za nedůvodnou, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak i kasační stížností napadený rozsudek, byly vydány v souladu s právními předpisy. Proto i pro účely řízení o kasační stížnosti odkázal žalovaný na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Tvzení stěžovatelky, že jsou v jejím případě dány důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu odmítá s odůvodněním, že žádný důvod hodný zvláštního zřetele shledán nebyl.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil následující: stěžovatelka v úmyslu požádat o azyl ze dne 2. 8. 2004 před orgánem Policie České republiky uvedla, že nemohla zůstat v Číně, protože ji rodiče nechtěli, příbuzní ji ponižovali. Útlak ze strany blízkých nemohla unést. Uvedla rovněž, že ji rodiče nutili pracovat a nenechali ji studovat. V práci ji rovněž měli spolupracovníci ponižovat a šikanovat. Ve své žádosti o udělení azylu ze dne 10. 9. 2004 uvedla, že je národnosti čínské, náboženství křesťanského, katolického vyznání, že není a nikdy nebyla členem žádné politické strany, ani jiné organizace, stejně jako její příbuzní. Jako důvod opuštění Číny oproti prohlášení o úmyslu požádat o azyl uvedla, že je věřící katolička, a že v Číně jsou katolíci zatýkáni. K tomu ještě dodala, že v její rodině panují tíživé ekonomické poměry, musela kvůli nim přerušit studium. Při pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu na území České republiky, jak vyplývá z protokolu ze dne 27. 1. 2005, však jako důvod opuštění Číny uvedla to, že rodiče údajně podporovali nezávislost Tchaj-wanu a byli zatčeni. U zatčení však nebyla přítomna, uvedla, že se o něm dozvěděla od sousedů z vesnice, jejich jména však nebyla schopna uvést. Na dotaz, jak vysvětluje rozdílné důvody žádosti o azyl v žádosti samé a v pohovoru, stěžovatelka uvedla, že náboženský důvod je vedlejší, hlavním důvodem je zatčení rodičů pro jejich podporu Tchaj-wanu, tento důvod se však původně obávala uvést. Předmětem pohovoru bylo dále objasnění stěžovatelčina vztahu k víře. V této souvislosti uvedla, že v únoru 2004 pocítila, že je katolickou věřící. Na dotaz, v jakého Boha věří, uvedla, že v Boha, nebeského vladyku, popis obřadu nedokázala uvést, kostel popsala tak, že je tam mnoho lavic, obrazů, soch a klavír. K otázce, jaký postoj zastávaly státní orgány k církvi, uvedla, že lidé by mohli být v souvislosti s katolictvím zatčeni, a že si pamatuje, když byla jednou na bohoslužbě, že někdo oznámil, že před kostelem je policie a v tu chvíli se všichni lidé v kostele schovali do suterénu. Z toho dovodila, že policie omezuje právo na náboženství. Uvedla však, že neví, zda je v Číně nějaké náboženství zakázáno. Rovněž uvedla, že doma nebyla nikdy vystavena problematickým situacím ve vztazích se státními orgány. Konečně také relativizovala své předchozí výpovědi o vztazích v rodině a o důvodech ukončení docházky do školy.

Ve správním spisu je vedle výše uvedeného založen materiál označený jako překlad vybraných částí Zprávy o dodržování lidských práv za rok 2003 pro Čínu, kterou vydalo dne 25. 2. 2004 Ministerstvo zahraničí Spojených států amerických, překlad příručky „Čína, zpráva o zemi“ vydané Ministerstvem vnitra Velké Británie, která obsahuje podrobný popis situace v zemi, a informativní výpis z databanky ČTK týkající se Číny.

Žalovaný ve svém napadeném rozhodnutí ze dne 3. 2. 2005 konstatoval, že stěžovatelka v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že jsou naplněny předpoklady poskytnutí azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud upouští v této věci od rekapitulace odůvodnění žalovaného v této věci, protože pro předmět kasační stížnosti není nezbytná, nadto je účastníkům řízení známa. Z hlediska předmětu kasační stížnosti je podstatné odůvodnění neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný v této věci ve svém odůvodnění uvedl, že jestliže v řízení o udělení azylu není zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu podle ustanovení § 14 zákona o azylu. V případě stěžovatelky ovšem žalovaný na základě osobní situace popsané stěžovatelkou v průběhu řízení důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu nezjistil.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že toto rozhodnutí žalovaného napadla stěžovatelka žalobou, v níž uplatňovala porušení ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), neboť se žalovaný jeho žádostí nezabýval odpovědně a svědomitě, § 3 odst. 4 správního řádu, neboť nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, § 32 odst. 1 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav, § 46 správního řádu, neboť napadené rozhodnutí nevychází ze zjištěného stavu věci a není v souladu se zákonem, § 47 odst. 3, protože napadené rozhodnutí je nepřesvědčivé a nevypořádává se se všemi důkazy, § 12 zákona o azylu, neboť podle svého názoru stěžovatelka splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle tohoto ustanovení. Krom odkazu na správní spis bližšího zdůvodnění svých námitek nedodala. Krajský soud její žalobu zamítl s tím, že nelze přisvědčit námitkám stěžovatelky co do nedostatečného zjištění skutkového stavu věci, neboť její námitky jsou natolik obecné a nekonkrétní, že nelze zjistit, jaké další či jiné důkazy vlastně měl žalovaný provádět. Stěžovatelka se totiž dovolává pouze obsahu spisu žalobce, nové důkazy však nenavrhuje. Na tomto půdorysu soud rekapituloval skutková zjištění žalovaného a dospěl k závěru, že žalovaný vyvodil ze zjištěných skutečností logické závěry, které nejsou v rozporu s provedenými důkazy a neudělil-li azyl podle § 12 zákona o azylu, nelze mu tuto věc vytýkat. K otázce humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, soud uvedl, že na udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu není právní nárok. Žalovaný je podle krajského soudu oprávněn posuzovat na základě správního uvážení případ od případu a rozhodnutí o humanitárním azylu soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu, tedy z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. V případě stěžovatelky neshledal žalovaný v její osobní situaci žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení tohoto azylu a vyvodil, že není důvod pro udělení humanitárního azylu, což je podle krajského soudu plně v jeho pravomoci. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda byly dány humanitární důvody, či nikoliv. Rovněž ve věci překážek vycestování se krajský soud ztotožnil jak se skutkovými zjištěními žalovaného, tak s jeho právními závěry. Rozsudek krajského soudu byl stěžovatelce doručen 10. 11. 2005 a kasační stížnost proti němu byla podána dne 14. 11. 2005.

Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastnicí řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.) a tuto kasační stížnost podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost shledává Nejvyšší správní soud s ohledem na uplatněný kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z hlediska logické posloupnosti kasačních důvodů se nejprve Nejvyšší správní soud zabýval stěžovatelčinou námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. Nepřezkoumatelností trpí rozhodnutí soudu tehdy, je-li nesrozumitelné, nebo neobsahuje-li dostatek důvodů, tj. není možné vysledovat myšlenkový postup, jímž soud ke svému rozhodnutí dospěl. Tak tomu ovšem v předkládaném případě není. Krajský soud, pokud jde o srozumitelnost, říká nade vší pochybnost zcela jasně, že výsledek rozhodovacího procesu žalovaného ve věci humanitárního azylu nezpochybní, pokud jde o zdůvodnění, je z něj zcela zjevné, že soud svůj přezkum omezil na zkoumání dodržení procesních předpisů při shromažďování podkladů pro rozhodnutí, neboť mu z povahy ustanovení § 14, jakožto normy svěřující žalovanému široké diskreční oprávnění, nepřísluší přezkoumávat, zda humanitární důvody pro udělení azylu byly dány, či nikoliv. Procesní postup žalovaného pak soud vzal za správný. Z tohoto pohledu tedy není podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodu pochybovat o přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí.

K námitce nezákonnosti, kterou stěžovatelka uvádí primárně, je třeba uvést především následující: stěžovatelka svou námitku odůvodňuje tím, že krajský soud se nezabýval tím, zda správní orgán postupoval v řízení s platnými právními předpisy a vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Jinak by musel dospět k závěru, že žalovaný řádně nezkoumal existenci důvodů zvláštního zřetele hodných, jak je má na mysli ustanovení § 14 zákona o azylu. Z toho vyplývá, že se krajský soud nezabýval tím, zda správní uvážení žalovaného nebylo příliš úzké, neuznal-li stěžovatelčiny důvody (špatná ekonomická situace, nemožnost studovat, nezaměstnanost, hrozba chudoby) za důvody humanitárního azylu. Konečně stěžovatelka uvádí, že vzhledem k tomu, že ustanovení § 14 zákona o azylu neobsahuje výčet „humanitárních důvodů“, je nutno, aby soud přezkoumával „meze uvážení“, v nichž k posouzení naplnění „humanitárních důvodů“ žalovaný dospívá. Ze stěžovatelčina odůvodnění tedy vyplývá, že krajskému soudu nevytýká ani tak skutečnost, že nepřezkoumal procesní postup žalovaného, ale spíše to, že se nevyjádřil k tomu, je-li závěr žalovaného o existenci důvodů pro udělení humanitárního azylu správný či nikoliv. Takový požadavek na soudní přezkum je však třeba odmítnout s poukazem na setrvalou správní judikaturu.

Již v rozsudku ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003 (nepublikováno), Nejvyšší správní soud konstatoval, že „na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).“ Míra správního uvážení správního orgánu je za situace, kdy se ustanovení § 14 zákona o azylu omezuje při určení důvodů, pro něž je možné humanitární azyl udělit, na konstatování, že se jedná o důvody hodné zvláštního zřetele; poměrně široká. Přitom prostor soudního přezkumu správních rozhodnutí u přiznání či nepřiznání humanitárního azylu je v souladu s citovaným judikátem naopak omezen. To jistě neznamená, že by přiznávání humanitárního azylu mohlo být určováno pouhou libovůlí správního orgánu. Ale zákaz libovůle nelze vykládat na druhou stranu tak, že by byla

v konečném důsledku popřena zákonem proponovaná míra možné diskrece. Zákaz libovůle správního orgánu se v případě ustanovení § 14 zákona o azylu omezuje „pouze“ na to, že je správní orgán povinen provést za účelem rozhodování o udělení či udělení humanitárního azylu dostatečná skutková zjištění. Zde také končí možnost soudního přezkumu. Stěžovatelka se mylí, předpokládá-li, že by úkolem soudu mělo být nacházení „mezí“ správního uvážení v tom smyslu, že by sám zkoumal, je-li azylový důvod podle § 14 zákona o azylu dán, nebo dán není.

V případě stěžovatelky tak bylo úkolem soudu skutečně pouze přezkoumat, vyšel-li žalovaný z dostatečně zjištěného skutkového stavu. Rozsah zjišťování žalovaného pak podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu předmětem zkoumání krajského soudu byl, a to v dostatečné míře. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem krajského soudu, že správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatelky, tak i stav v její zemi, v rámci rozhodování o udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pokud z takto zjištěné osobní situace sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, nelze než konstatovat, že takové rozhodnutí je v jeho pravomoci. Těžko by bylo možné po žalovaném žádat, aby v rámci rozhodování o případném udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, zkoumal osobní situaci stěžovatelky znovu a jiným způsobem, než jak činil v kontextu celého rozhodování, a to zejména v situaci, kdy sama stěžovatelka ve správním řízení žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sama neuváděla, ba její tvrzení o skutkovém stavu se v průběhu řízení dosti zásadně měnila.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v těchto limitech, kde soudní přezkum neudělení humanitárního azylu proveden být měl, byl krajským soudem proveden řádně a v přiměřeném rozsahu. Ani krajský soud, ani Nejvyšší správní soud jistě nepopírají, že osobní situace stěžovatelky, tak jak byla zjištěna žalovaným a přezkoumána krajským soudem, není jednoduchá. Na straně druhé však není natolik zjevně a nesnesitelně tíživá, že by bylo možno hovořit o tom, že by nepřiznání humanitárního azylu bylo způsobeno zjevnou libovůlí žalovaného vyplývající z naprosté ignorance skutkových zjištění. Nebyla-li pak zjištěna na straně žalovaného libovůle, postupoval krajský soud zcela správně, když ve svém přezkumu do správního uvážení žalovaného o samotné otázce, zda byly v případě stěžovatelů dány důvody hodné zvláštního zřetele, dále nezasahoval a zaměřil tento přezkum pouze na otázky procesní. Úkolem soudu ve správním soudnictví totiž obecně je přezkum pohledem zákonnosti, byť v takzvané plné jurisdikci, a volné uvážení při rozhodování o udělení azylu z humanitárních důvodů podle okolností konkrétní věci je vyhrazeno toliko žalovanému.

Z výše uvedeného Nejvyšší správní soud vyvodil, že se krajský soud při svém rozhodování stěžovatelkou namítané nezákonnosti nedopustil, a dospěl tedy k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace se návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti samostatně nezabýval.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly, a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu